

DET KONGELIGE
UTENRIKSDEPARTEMENT

Prop. 29 S

(2019–2020)

Proposisjon til Stortinget (forslag til stortingsvedtak)

Samtykke til ratifikasjon av avtale for å hindre uregulert fiske i den internasjonale delen av Polhavet av 3. oktober 2018

*Tilråding fra Utenriksdepartementet 6. desember 2019,
godkjent i statsråd samme dag.
(Regjeringen Solberg)*

1 Innledning

Det meste av Polhavet ligger under jurisdiksjonen til kyststatene Canada, Danmark på vegne av Grønland, Norge, Russland og USA. Men sentralt i Polhavet er det et område utenfor noen stats 200-milssone. Dette området er nå dekket av is store deler av året og det foregår ikke kommersielt fiske der. Ved en reduksjon i isdekket i tiårene fremover, kan fiske eventuelt bli mulig. Denne nye, regionale fiskeriforvaltningsavtalen gjelder for dette internasjonale havområdet på 2,8 millioner km² – et område som er større enn Middelhavet.

Prinsippene for forvaltning av levende marine ressurser er gitt av havretten, herunder FNs havrettskonvensjon av 10. desember 1982. Denne vektlegger bl.a. kyststatenes suverene rettigheter over ressursene i 200-milssonene, vitenskapelig basert forvaltning samt regionalt samarbeid utenfor 200-milssonene. I den internasjonale delen av Polhavet har Den nordøstatlantiske fiskerikommissjonen (North East Atlantic Fisheries Commission – NEAFC) mandat til å forvalte et eventuelt fiske i den atlantiske sektoren, det vil si i farvannet nord for fiskevernsonen ved Svalbard, og frem til polpunktet. Ellers har det til nå ikke vært en egen forvaltningsordning for fiske i dette området

utover de generelle reglene i havretten og i NEAFC.

Den nye avtalen er et internasjonalt unikt førevar-tiltak ved at den løser et problem før det oppstår. Partene forplikter seg til ikke å tillate egne fiskere å fiske før internasjonale forvaltningstiltak er på plass for det aktuelle området.

Kyststatene og fjernfiskeaktørene EU, Island, Japan, Kina og Sør-Korea undertegnet denne nye avtalen for å hindre uregulert fiske i den internasjonale delen av Polhavet i Ilulissat, Grønland 3. oktober 2018.

Avtalen anses å være av særlig stor viktighet, slik at Stortingets samtykke til ratifikasjon er nødvendig i medhold av Grunnlovens § 26, 2. ledd.

Avtalen i engelsk originaltekst med oversettelse til norsk følger som trykt vedlegg til proposisjonen.

2 Generelt om avtalen

Den 16. juli 2015 undertegnet kyststatene Oslo-erklæringen om forskning og forbud mot uregulert fiske i internasjonal del av Polhavet. Denne erklæringen følger opp Ilulissat-erklæringen fra 2008 hvor kyststatene bekrefter havretten som grunnlag for all aktivitet i Polhavet. Høsten 2015

ble fjernfiskeaktørene EU, Island, Japan, Kina og Sør-Korea invitert til forhandlinger om en rettslig bindende avtale med hovedsakelig samme innhold. De USA-ledede forhandlingene ble avsluttet i november 2017.

Avtalen gjennomfører gjeldende havrett og skriver seg inn i eksisterende internasjonalt rammeverk for staters rettigheter og plikter på det åpne hav utenfor 200-milssonene. Den etablerer en regional regulering i tråd med FN-avtalen om fiske på det åpne hav av 1995. Nyvinningen er at kyststater og fjernfiskeaktører har etablert en regulering mange år *før* kommersielt fiske eventuelt blir aktuelt.

Avtalen forbyr ikke fiske i internasjonal del av Polhavet, men partene forplikter seg til ikke å tillate egne fiskere å fiske her før internasjonale forvaltningstiltak er på plass. Fiske kan skje dersom en regional fiskeriforvaltningsmekanisme som f.eks. NEFAC fatter vedtak om kvoter og andre reguleringer. Avtalen åpner for at nye regionale fiskeriforvaltningsmekanismer for området ved behov kan etableres i fremtiden, men midlertidig fiske kan også åpnes etter vedtak under denne avtalen.

Så lenge kommersielt fiske ikke er aktuelt i overskuelig fremtid, er forskningssamarbeid avtalens viktigste bidrag. Avtalen innebærer en ambisjon om et felles forsknings- og overvåkningsprogram for å kartlegge og vurdere mulighetene for bærekraftig fiske i fremtiden. Dette programmet må bygge videre på pågående samarbeid mellom signatarstatene og arbeidet i Det internasjonale rådet for havforskning (The International Council for the Exploration of the Sea – ICES) i København.

Partene i avtalen skal møtes minst annethvert år for å vurdere vitenskapelig data og ulike sider av gjennomføringen av avtalen. Avtaleperioden er i utgangspunktet 16 år, med muligheter for forlengelse dersom ingen parter motsetter seg dette. De ti signatarene hadde sitt første møte i mai 2019.

3 Nærmere om de enkelte artiklene i avtalen

Fortalen viser til partenes ønske om å forebygge, hindre og eliminere et eventuelt, fremtidig ulovlig, urapportert og uregulert fiske, og at samarbeid om forvaltning og forskning kan være med å sikre langsiktig og bærekraftig forvaltning av viltlevende marine ressurser i Polhavet. Det vises også til det særlige ansvar og de særlige inte-

resser de fem kyststatene har i bevaring og bærekraftig bruk av fiskebestander i området, og til Oslo-erklæringen av 2015 mot uregulert fiske i internasjonal del av Polhavet. Fortalen henviser til gjeldende rett for områder utenfor nasjonal jurisdiksjon i Polhavet, deriblant Havrettskonvensjonen av 1982, FN-avtalen om fiske på det åpne hav av 1995 og Verdens matvareorganisasjons kodeks for ansvarlig fiskeri av 1995, samt til betydningen av partenes samarbeid med NEAFC. Fortalen peker dernest på at partene anser kommersielt fiske i Polhavet som lite sannsynlig i nær fremtid og at opprettelse av nye forvaltningsorganisasjoner for området ville være prematurt.

Artikkel 1 definerer sentrale begrep i avtalen. Avtalens virkeområde spesifiseres til den internasjonale delen av Polhavet utenfor nasjonal jurisdiksjon som er omgitt av havområdene til Canada, Danmark på vegne av Grønland, Norge, Russland og USA.

Artikkel 2 slår fast at avtalens formål er å hindre uregulert fiskerivirksomhet på det åpne hav i Polhavet, gjennom anvendelse av bevarings- og forvaltningstiltak i tråd med føre-var-prinsippet, som ledd i en langsiktig strategi for bevaring og bærekraftig bruk av fiskebestander.

Artikkel 3 fastsetter midlertidige regler for fiske. En part skal kun tillate skip som seiler under dens flagg å drive kommersielt fiske i avtalens virkeområde, dersom dette skjer i tråd med forvaltningstiltak bestemt av en regional eller subregional fiskeriforvaltningsmekanisme, eller i tråd med midlertidige tiltak som er i tråd med denne avtalen. For Norge vil f.eks. forvaltningsvedtak i NEAFC og/eller Den blandede norsk-russiske fiskerikommisjon kunne være aktuelle som grunnlag for fiske. Det oppfordres til forskningsvirksomhet, men slik virksomhet må ikke undergrave formålet med avtalen. Forsøksfiske tillates kun på visse vilkår. Med henvisning til artikkel 7 i FN-avtalen om fiske på det åpne hav av 1995, skal kyststatene og fjernfiskepartene, når det gjelder fiskebestander som forekommer både på åpent hav og i nasjonale soner i Polhavet, samarbeide for å sikre at forvaltningstiltak fastsatt for det åpne hav og de som kyststatene har vedtatt for sine områder er forenlige, f.eks. slik at tiltak i internasjonale områder ikke undergraver tiltak en kyststat har vedtatt for egne områder.

Artikkel 4 fastslår at partene skal samarbeide om forskning relatert til avtalens formål. Det skal etableres et felles forsknings- og overvåkningsprogram innen to år etter at avtalen har trådt i kraft. Hensikten med programmet skal være å øke forståelse av marine økosystemer i avtalens virke-

område og å fastslå om det finnes fiskebestander som kan høstes på bærekraftig vis. Partene skal ta i betraktning all relevant vitenskapelig og lokal kunnskap. Viktig her vil være eksisterende samarbeid mellom partene og arbeidet til ICES, som allerede bidrar med kunnskap til NEAFC, Den norsk-russiske blandende fiskerikommisjon og til kyststater.

Artikkel 5 gir regler for tilsyn med gjennomføring av avtalen. Det skal gjennomføres partsmøter hvert annet år eller oftere. Partsmøtene skal bl.a. vurdere vitenskapelig data fra det felles forskningsprogrammet og andre kilder, hvorvidt bærekraftig kommersielt fiske er mulig, hvorvidt forhandlinger om nye fiskeriforvaltningsmekanismer bør starte og om det skal åpnes for forsøks- eller kommersielt fiske. Forsøksfiske skal ikke undergrave avtalens formål, må være begrenset i tid og omfang og være basert på forskningsresultater. Forsøksfiske er kun tillatt etter at en part har varslet øvrige parter og etter at disse har fått anledning til å kommentere planene.

Artikkel 6 sier at beslutninger i prosedyrespørsmål skal treffes ved vanlig flertall, mens beslutninger i materielle spørsmål skal treffes ved konsensus.

Artikkel 7 fastslår at regelverket om tvisteløsning i del VIII i FN-avtalen om fiske på det åpne hav får anvendelse om det oppstår uenigheter mellom partene i forbindelse med tolkning eller anvendelse av denne avtalen. Dette gjelder selv for parter som ikke er part i FN-avtalen.

Artikkel 8 sier at partene skal arbeide for at også stater som ikke er parter i avtalen skal respektere den. Partene skal også søke å hindre at skip som seiler under ikke-parters flagg undergraver avtalen.

Artikkel 9 gir regler for undertegning av avtalen, og bestemmer at signatarene deretter kan ratifisere, godta eller godkjenne avtalen når de måtte ønske.

Artikkel 10 fastslår at de ti aktørene som fremforhandlet avtalen når som helst kan tiltre den. Partene kan invitere nye stater til å tiltre avtalen dersom de har en reell interesse. Hvem som eventuelt har reell interesse må avgjøres med utgangspunkt i relevante bestemmelser i FN-avtalen om fiske og relevant praksis i den forbindelse.

Artikkel 11 fastslår at avtalen trer i kraft 30 dager etter at avtalens depositar har mottatt relevante erklæringer fra alle parter som fremforhandlet avtalen. Eventuell tiltredelse fra andre stater vil også tre i kraft 30 dager etter at depositaren har mottatt relevant erklæring.

Artikkel 12 slår fast at en eventuell oppsigelse av avtalen kan finne sted når som helst ved en skriftlig underretning gjennom diplomatiske kanaler til depositaren, hvor det fastslås hvilken dato utmeldelsen skal gjelde fra. Utmeldelsesdatoen må være minst seks måneder etter at underretning er gitt. Om noen sier opp avtalen, påvirker ikke dette de andre partenes plikter etter avtalen.

Artikkel 13 fastslår at avtalen i utgangspunktet gjelder i 16 år fra den trer i kraft. Deretter vil den automatisk gjelde i nye perioder på fem år, med mindre noen av partene på det siste partsmøtet som finner sted før utløpet av en femårsperiode fremlegger en formell innsigelse mot forlengelse. Tidsbegrensningen korresponderer med at avtalen danner utgangspunkt for eventuell inngåelse av nye avtaler om nye forvaltningsmekanismer dersom dette skulle vurderes som nødvendig.

Artikkel 14 sier at partene fortsatt vil være bundet av sine forpliktelser etter relevante bestemmelser i folkeretten, inkludert Havrettskonvensjonen og FN-avtalen om fiske på det åpne hav, dersom denne avtalen skulle opphøre uten at det er etablert nye fiskeriforvaltningsorganisasjoner for området. Videre slås det fast at ingenting i denne avtalen skal berøre partenes stilling i spørsmål knyttet til havretten, inkludert utøvelsen av rettigheter og jurisdiksjon i Polhavet. Det fastslås at avtalen ikke skal undergrave eller være i strid med rolle og mandat for eksisterende internasjonale mekanismer for fiskeriforvaltning. Dette vil f.eks. være relevant i forhold til NEAFC, Den blandede norsk-russiske fiskerikommisjon og ICES.

Artikkel 15 fastslår at Canada skal være depositar for avtalen.

4 Administrative og økonomiske konsekvenser

Inngåelse av avtalen vil ha begrensede økonomiske og administrative konsekvenser og vil bli gjennomført innen gjeldende budsjetttrammer.

5 Vurdering

Den nye avtalen mot uregulert fiske i internasjonal del av Polhavet er viktig som virkemiddel for å beskytte fiskebestander i dette området dersom det i fremtiden skulle bli muligheter for kommersielt fiske. Norge har arbeidet for at avtalen skal bygge på eksisterende havrett og være komplementær til eksisterende mekanismer for fiskeri-

forvaltning, slik som NEAFC, Den norsk-russiske blandete fiskerikommisjon og ICES. For Norge vil vedtak fattet av NEAFC og Den norsk-russiske blandete fiskerikommisjon fortsatt være det sentrale, da kvoter satt av disse to kommisjoner tilfredsstillende kravene i denne avtalen for eventuelt fremtidig fiske i virkeområdet for avtalen. Det er sentralt at den nye avtalen både anerkjenner og pålegger partene å ikke underminere eksisterende mekanismer for fiskeriforvaltning.

Avtalen gjennomfører grunnleggende internasjonale prinsipper for fiske på det åpne hav når det gjelder internasjonalt samarbeid gjennom regionale mekanismer og forskning og forskningsfrihet som grunnpilarer for bærekraftig havforvaltning. Det er i norsk interesse å befeste havrettens rollefordeling mellom kyststater og fjernfiskere, og at føre-var-prinsippet legges til grunn for eventuelt fremtidig fiske i internasjonal del av Polhavet. Avtalen er en naturlig videreføring av kyststatenes erklæringer fra Ilulissat i 2008 og Oslo i 2015, og er et konkret uttrykk for at kyststatene i Polhavet

har og tar ansvar for forvaltningen av de arktiske havområdene og ressursene der.

Gjennomføring av avtalen vil ikke nødvendigvis gjøre lov- eller forskriftsendringer. Norge har allerede regler som forbyr norske fartøy å fiske i internasjonale havområder som ikke er dekket av en fiskeriforvaltningsorganisasjon som Norge er medlem av.

Nærings- og fiskeridepartementet tilrår at avtalen ratifiseres. Utenriksdepartementet slutter seg til dette.

Utenriksdepartementet

t i l r å r :

At Deres Majestet godkjenner og skriver under et framlagt forslag til proposisjon til Stortinget om samtykke til ratifikasjon av avtale for å hindre uregulert fiske i den internasjonale delen av Polhavet av 3. oktober 2018.

Vi **HARALD**, Norges Konge,

s t a d f e s t e r :

Stortinget blir bedt om å gjøre vedtak om samtykke til ratifikasjon av avtale for å hindre uregulert fiske i den internasjonale delen av Polhavet av 3. oktober 2018, i samsvar med et vedlagt forslag.

Forslag
til vedtak om samtykke til ratifikasjon av avtale
for å hindre uregulert fiske i den internasjonale delen
av Polhavet av 3. oktober 2018

I

Stortinget samtykker i ratifikasjon av avtale for å hindre uregulert fiske i den internasjonale delen av Polhavet av 3. oktober 2018.

Vedlegg 1

Agreement to prevent unregulated high seas fisheries in the central Arctic Ocean

The Parties to this Agreement,

Recognizing that until recently ice has generally covered the high seas portion of the central Arctic Ocean on a year-round basis, which has made fishing in those waters impossible, but that ice coverage in that area has diminished in recent years;

Acknowledging that, while the central Arctic Ocean ecosystems have been relatively unexposed to human activities, those ecosystems are changing due to climate change and other phenomena, and that the effects of these changes are not well understood;

Recognizing the crucial role of healthy and sustainable marine ecosystems and fisheries for food and nutrition;

Recognizing the special responsibilities and special interests of the central Arctic Ocean coastal States in relation to the conservation and sustainable management of fish stocks in the central Arctic Ocean;

Noting in this regard the initiative of the central Arctic Ocean coastal States as reflected in the *Declaration Concerning the Prevention of Unregulated High Seas Fishing in the Central Arctic Ocean* signed on 16 July 2015;

Recalling the principles and provisions of treaties and other international instruments relating to marine fisheries that already apply to the high seas portion of the central Arctic Ocean, including those contained in:

the United Nations Convention on the Law of the Sea of 10 December 1982 (“the Convention”);

the Agreement for the Implementation of the Provisions of the United Nations Convention on the Law of the Sea of 10 December 1982 relating to the Conservation and Management of Straddling Fish Stocks and Highly Migratory Fish Stocks of 4 August 1995 (“the 1995 Agreement”); and

Avtale for å hindre uregulert fiske i den internasjonale delen av Polhavet

Partene i denne avtale,

som er oppmerksom på at isen inntil nylig stort sett har dekket den internasjonale delen av Polhavet året rundt, noe som har medført at fiske ikke har vært mulig i disse farvannene, men som samtidig er klar over at det de seneste årene er blitt mindre is i dette området,

som erkjenner at selv om økosystemene i Polhavet har vært relativt skjermet mot menneskelig aktivitet, er disse økosystemene i ferd med å endres grunnet klimaendringer og andre fenomener, og at konsekvensene av disse endringene ikke er godt kjent,

som er oppmerksom på at sunne og bærekraftige marine økosystemer og fiske spiller en avgjørende rolle for mat- og ernærings situasjonen,

som erkjenner det særlige ansvar og de særlige interesser kyststatene til Polhavet har når det gjelder bevaring og bærekraftig forvaltning av fiskebestandene i Polhavet,

som i denne forbindelse merker seg initiativet fra kyststatene til Polhavet slik det kommer til uttrykk i *erklæringen om å hindre uregulert fiske i den internasjonale delen av Polhavet*, som ble undertegnet 16. juli 2015,

som minner om prinsippene og bestemmelsene som er nedfelt i traktater og andre internasjonale instrumenter om marint fiske som allerede kommer til anvendelse i den internasjonale delen av Polhavet, herunder i

De forente nasjoners havrettskonvensjon av 10. desember 1982 («konvensjonen»),

avtalen om gjennomføring av bestemmelsene i De forente nasjoners havrettskonvensjon av 10. desember 1982 om bevaring og forvaltning av vandrende fiskebestander og langtmigrerende fiskebestander av 4. august 1995 («1995-avtalen»), og

the 1995 Code of Conduct for Responsible Fisheries and other relevant instruments adopted by the Food and Agriculture Organization of the United Nations;

Underlining the importance of ensuring cooperation and coordination between the Parties and the North-East Atlantic Fisheries Commission, which has competence to adopt conservation and management measures in part of the high seas portion of the central Arctic Ocean, and other relevant mechanisms for fisheries management that are established and operated in accordance with international law, as well as with relevant international bodies and programs;

Believing that commercial fishing is unlikely to become viable in the high seas portion of the central Arctic Ocean in the near future and that it is therefore premature under current circumstances to establish any additional regional or sub-regional fisheries management organizations or arrangements for the high seas portion of the central Arctic Ocean;

Desiring, consistent with the precautionary approach, to prevent the start of unregulated fishing in the high seas portion of the central Arctic Ocean while keeping under regular review the need for additional conservation and management measures;

Recalling the 2007 United Nations Declaration on the Rights of Indigenous Peoples;

Recognizing the interests of Arctic residents, including Arctic indigenous peoples, in the long-term conservation and sustainable use of living marine resources and in healthy marine ecosystems in the Arctic Ocean and underlining the importance of involving them and their communities; and

Desiring to promote the use of both scientific knowledge and indigenous and local knowledge of the living marine resources of the Arctic Ocean and the ecosystems in which they occur as a basis for fisheries conservation and management in the high seas portion of the central Arctic Ocean,

Have agreed as follows:

Article 1

Use of Terms

For the purposes of this Agreement:

- (a) "Agreement Area" means the single high seas portion of the central Arctic Ocean that is surrounded by waters within which Canada, the Kingdom of Denmark in respect of Greenland,

retningslinjene for ansvarlig fiske av 1995 og andre relevante instrumenter vedtatt av De forente nasjoners organisasjon for ernæring og landbruk (FAO),

som understreker betydningen av å sikre samarbeid og koordinering mellom partene og Den nordøstatlantiske fiskerikommisjonen, som har myndighet til å vedta bevarings- og forvaltnings tiltak i et område av den internasjonale delen av Polhavet, og andre relevante mekanismer for fiskeriforvaltning som er opprettet og drives i samsvar med folkeretten, samt med relevante internasjonale organer og programmer,

som anser at det neppe er realistisk å kunne drive kommersielt fiske i den internasjonale delen av Polhavet i nær fremtid, og at det under de rådende forhold følgelig er for tidlig å opprette flere regionale eller subregionale fiskeriforvaltningsorganisasjoner eller arrangementer for dette havområdet,

som i tråd med føre-var-prinsippet ønsker å hindre at det igangsettes uregulert fiske i den internasjonale delen av Polhavet, samtidig som behovet for å innføre flere bevarings- og forvaltningstiltak regelmessig gjennomgås,

som minner om De forente nasjoners erklæring om urfolks rettigheter av 2007,

som er oppmerksom på at befolkningen i Arktis, herunder urfolkene, har interesse av å sikre langsiktig bevaring og bærekraftig bruk av levende ressurser i havet og av å opprettholde sunne marine økosystemer i Polhavet, og som understreker betydningen av å engasjere befolkningen og lokalsamfunnene i det arktiske området i dette arbeidet, og

som ønsker å fremme bruk av både vitenskapelig kunnskap og urfolks- og lokalkunnskap om de levende ressursene i Polhavet og økosystemene der de forekommer, som grunnlag for bevaring og forvaltning av fisket i den internasjonale delen av Polhavet,

er blitt enige om følgende:

Artikkel 1

Begrepsbruk

I denne avtale menes med

- a) «avtaleområde»: den internasjonale delen av Polhavet som er omgitt av havområder der Canada, Kongeriket Danmark på vegne av Grønland, Kongeriket Norge, Den russiske

the Kingdom of Norway, the Russian Federation and the United States of America exercise fisheries jurisdiction;

- (b) “fish” means species of fish, molluscs and crustaceans except those belonging to sedentary species as defined in Article 77 of the Convention;
- (c) “fishing” means searching for, attracting, locating, catching, taking or harvesting fish or any activity that can reasonably be expected to result in the attracting, locating, catching, taking or harvesting of fish;
- (d) “commercial fishing” means fishing for commercial purposes;
- (e) “exploratory fishing” means fishing for the purpose of assessing the sustainability and feasibility of future commercial fisheries by contributing to scientific data relating to such fisheries;
- (f) “vessel” means any vessel used for, equipped to be used for, or intended to be used for fishing.

Article 2

Objective of this Agreement

The objective of this Agreement is to prevent unregulated fishing in the high seas portion of the central Arctic Ocean through the application of precautionary conservation and management measures as part of a long-term strategy to safeguard healthy marine ecosystems and to ensure the conservation and sustainable use of fish stocks.

Article 3

Interim Conservation and Management Measures Concerning Fishing

1. Each Party shall authorize vessels entitled to fly its flag to conduct commercial fishing in the Agreement Area only pursuant to:
 - (a) conservation and management measures for the sustainable management of fish stocks adopted by one or more regional or subregional fisheries management organizations or arrangements, that have been or may be established and are operated in accordance with international law to manage such fishing in accordance with recognized international standards; or
 - (b) interim conservation and management measures that may be established by the Parties pursuant to Article 5, paragraph 1(c) (ii).

føderasjon og De forente stater utøver fiskerijurisdiksjon,

- b) «fisk»: fiskearter, bløtdyr og krepsdyr, med unntak av dem som tilhører sedentære arter som definert i artikkel 77 i konvensjonen,
- c) «fiske»: leting etter, lokking, lokalisering, fangst, uttak eller høsting av fisk eller enhver aktivitet som det er rimelig å forvente kan føre til lokking, lokalisering, fangst, uttak eller høsting av fisk,
- d) «kommersielt fiske»: fiske for kommersielle formål,
- e) «forsøksfiske»: fiske for å kunne vurdere om kommersielle fiskerier vil være bærekraftige og mulige i fremtiden, ved å bidra til vitenskapelige data om slike fiskerier,
- f) «fartøy»: ethvert fartøy som benyttes, er utrustet med sikte på å bli benyttet eller er tenkt benyttet til fiske.

Artikkel 2

Denne avtales formål

Denne avtale har som formål å hindre uregulert fiske i den internasjonale delen av Polhavet ved å anvende bevarings- og forvaltningstiltak i tråd med føre-var-prinsippet og som ledd i en langsiktig strategi for å trygge sunne marine økosystemer og sikre bevaring og bærekraftig bruk av fiskebestander.

Artikkel 3

Midlertidige bevarings- og forvaltningstiltak for fiske

1. Hver part skal gi fartøyer som har rett til å føre partens flagg, tillatelse til å drive kommersielt fiske i avtaleområdet kun i henhold til
 - a) bevarings- og forvaltningstiltak for en bærekraftig forvaltning av fiskebestander vedtatt av en eller flere regionale eller subregionale fiskeriforvaltningsorganisasjoner eller arrangementer som er eller vil kunne bli opprettet, og som drives i samsvar med folkeretten i den hensikt å forvalte slikt fiske i samsvar med anerkjente internasjonale standarder, eller
 - b) midlertidige bevarings- og forvaltningstiltak som vil kunne bli fastsatt av partene i henhold til artikkel 5 nr. 1 bokstav c) ii).

2. The Parties are encouraged to conduct scientific research under the framework of the Joint Program of Scientific Research and Monitoring established pursuant to Article 4 and under their respective national scientific programs.
 3. A Party may authorize vessels entitled to fly its flag to carry out exploratory fishing in the Agreement Area only pursuant to conservation and management measures established by the Parties on the basis of Article 5, paragraph 1(d).
 4. The Parties shall ensure that their scientific research activities involving the catching of fish in the Agreement Area do not undermine the prevention of unregulated commercial and exploratory fishing and the protection of healthy marine ecosystems. The Parties are encouraged to inform each other about their plans for authorizing such scientific research activities.
 5. The Parties shall ensure compliance with the interim measures established by this Article, and with any additional or different interim measures they may establish pursuant to Article 5, paragraph 1(c).
 6. Consistent with Article 7 of the 1995 Agreement, coastal States Parties and other Parties shall cooperate to ensure the compatibility of conservation and management measures for fish stocks that occur in areas both within and beyond national jurisdiction in the central Arctic Ocean in order to ensure conservation and management of those stocks in their entirety.
 7. Other than as provided in paragraph 4 above, nothing in this Agreement shall be interpreted to restrict the entitlements of Parties in relation to marine scientific research as reflected in the Convention.
2. Partene oppfordres til å utføre vitenskapelig forskning innenfor rammen av det felles programmet for vitenskapelig forskning og overvåking som er opprettet i henhold til artikkel 4, og i samsvar med partenes egne forskningsprogrammer.
 3. En part kan gi fartøyer som har rett til å føre partens flagg, tillatelse til å drive forsøksfiske i avtaleområdet kun i henhold til bevarings- og forvaltningstiltak som er fastsatt av partene med hjemmel i artikkel 5 nr. 1 bokstav d).
 4. Partene skal påse at vitenskapelig forskningsvirksomhet som omfatter fangst av fisk i avtaleområdet, ikke går utover arbeidet for å hindre uregulert kommersielt fiske og forsøksfiske og for å beskytte sunne marine økosystemer. Partene oppfordres til å underrette hverandre om de planlegger å gi tillatelse til denne type vitenskapelig forskningsvirksomhet.
 5. Partene skal påse at de midlertidige tiltakene som er fastsatt ved denne artikkel, samt ytterligere eller andre midlertidige tiltak de måtte fastsette i henhold til artikkel 5 nr. 1 bokstav c), blir etterlevd.
 6. I samsvar med artikkel 7 i 1995-avtalen skal kyststatene og de øvrige parter samarbeide om å sikre at bevarings- og forvaltningstiltak for fiskebestander som forekommer i områder både innenfor og utenfor nasjonal jurisdiksjon i Polhavet, er forenlige for å sikre bevaring og forvaltning av disse bestandene i sin helhet.
 7. Med unntak av det som er fastsatt ovenfor i nr. 4, skal ingen bestemmelse i denne avtale tolkes slik at den begrenser partenes rett til å drive vitenskapelig havforskning slik dette kommer til uttrykk i konvensjonen.

Article 4

Joint Program of Scientific Research and Monitoring

1. The Parties shall facilitate cooperation in scientific activities with the goal of increasing knowledge of the living marine resources of the central Arctic Ocean and the ecosystems in which they occur.
2. The Parties agree to establish, within two years of the entry into force of this Agreement, a Joint Program of Scientific Research and Monitoring with the aim of improving their understanding of the ecosystems of the Agreement Area and, in particular, of determining

Artikkel 4

Felles program for vitenskapelig forskning og overvåking

1. Partene skal legge til rette for forsknings-samarbeid med sikte på å øke kunnskapene om de levende ressursene i Polhavet og økosystemene der de forekommer.
2. Partene er enige om å opprette et felles program for vitenskapelig forskning og overvåking innen to år etter at denne avtale er trådt i kraft, med sikte på å bedre forståelsen av økosystemene i avtaleområdet og særlig for å fastslå om det i avtaleområdet nå eller i fremtiden

whether fish stocks might exist in the Agreement Area now or in the future that could be harvested on a sustainable basis and the possible impacts of such fisheries on the ecosystems of the Agreement Area.

3. The Parties shall guide the development, coordination and implementation of the Joint Program of Scientific Research and Monitoring.
4. The Parties shall ensure that the Joint Program of Scientific Research and Monitoring takes into account the work of relevant scientific and technical organizations, bodies and programs, as well as indigenous and local knowledge.
5. As part of the Joint Program of Scientific Research and Monitoring, the Parties shall adopt, within two years of the entry into force of this Agreement, a data sharing protocol and shall share relevant data, directly or through relevant scientific and technical organizations, bodies and programs, in accordance with that protocol.
6. The Parties shall hold joint scientific meetings, in person or otherwise, at least every two years and at least two months in advance of the meetings of the Parties that take place pursuant to Article 5 to present the results of their research, to review the best available scientific information, and to provide timely scientific advice to meetings of the Parties. The Parties shall adopt, within two years of the entry into force of this Agreement, terms of reference and other procedures for the functioning of the joint scientific meetings.

Article 5

Review and Further Implementation

1. The Parties shall meet every two years or more frequently if they so decide. During their meetings, the Parties shall, *inter alia*:
 - (a) review implementation of this Agreement and, when appropriate, consider any issues relating to the duration of this Agreement in accordance with Article 13, paragraph 2;
 - (b) review all available scientific information developed through the Joint Program of Scientific Research and Monitoring, from the national scientific programs, and from any other relevant sources, including indigenous and local knowledge;
 - (c) on the basis of the scientific information derived from the Joint Program of Scientific Research and Monitoring, from the national scientific programs, and from

vil kunne eksistere fiskebestander som vil kunne høstes på et bærekraftig grunnlag, og eventuelle konsekvenser av slikt fiske for økosystemene i avtaleområdet.

3. Partene skal veilede arbeidet med å utforme, samordne og gjennomføre det felles programmet for vitenskapelig forskning og overvåking.
4. Partene skal påse at det felles programmet for vitenskapelig forskning og overvåking tar hensyn til arbeid som pågår innenfor andre relevante vitenskapelige og faglige organisasjoner, organer og programmer, samt til urfolks- og lokalkunnskap.
5. Partene skal som ledd i det felles programmet for vitenskapelig forskning og overvåking, og innen to år etter at denne avtale er trådt i kraft, vedta en protokoll om deling av data, og skal dele relevante data, enten direkte eller gjennom relevante vitenskapelige og faglige organisasjoner, organer og programmer, i samsvar med datadelingsprotokollen.
6. Partene skal avholde felles vitenskapelige møter, ved personlig fremmøte eller på annen måte, minst annet hvert år og minst to måneder forut for partsmøtene som finner sted i henhold til artikkel 5, for å legge fram sine forskningsresultater, for å gå igjennom den beste vitenskapelige kunnskapen som er tilgjengelig, og for å gi partsmøtene aktuelle vitenskapelige råd. Innen to år etter at denne avtale er trådt i kraft, skal partene vedta mandat og andre regler for de felles vitenskapelige møtene.

Artikkel 5

Gjennomgang og ytterligere gjennomføring

1. Partene skal møtes annet hvert år eller oftere dersom de beslutter det. På disse møtene skal partene blant annet
 - a) vurdere gjennomføringen av denne avtale og eventuelt behandle spørsmål om avtalens varighet i samsvar med artikkel 13 nr. 2,
 - b) gå igjennom all tilgjengelig vitenskapelig kunnskap som er opparbeidet gjennom det felles programmet for vitenskapelig forskning og overvåking, eller som skriver seg fra de nasjonale forskningsprogrammene eller fra andre relevante kilder, herunder urfolks- og lokalkunnskap,
 - c) på grunnlag av den vitenskapelige kunnskapen som skriver seg fra det felles programmet for vitenskapelig forskning og

other relevant sources, and taking into account relevant fisheries management and ecosystem considerations, including the precautionary approach and potential adverse impacts of fishing on the ecosystems, consider, *inter alia*, whether the distribution, migration and abundance of fish in the Agreement Area would support a sustainable commercial fishery and, on that basis, determine:

- (i) whether to commence negotiations to establish one or more additional regional or subregional fisheries management organizations or arrangements for managing fishing in the Agreement Area, and
- (ii) whether, once negotiations have commenced pursuant to subparagraph (i) above and once the Parties have agreed on mechanisms to ensure the sustainability of fish stocks, to establish additional or different interim conservation and management measures in respect of those stocks in the Agreement Area;
- (d) establish, within three years of the entry into force of this Agreement, conservation and management measures for exploratory fishing in the Agreement Area. The Parties may amend such measures from time to time. These measures shall provide, *inter alia*, that:
 - (i) exploratory fishing shall not undermine the objective of this Agreement,
 - (ii) exploratory fishing shall be limited in duration, scope and scale to minimize impacts on fish stocks and ecosystems and shall be subject to standard requirements set forth in the data sharing protocol adopted in accordance with Article 4, paragraph 5,
 - (iii) a Party may authorize exploratory fishing only on the basis of sound scientific research and when it is consistent with the Joint Program of Scientific Research and Monitoring and its own national scientific program(s),
 - (iv) a Party may authorize exploratory fishing only after it has notified the other Parties of its plans for such fishing and it has provided other Parties an opportunity to comment on those plans, and
 - (v) a Party must adequately monitor any exploratory fishing that it has author-

overvåking, fra de nasjonale forskningsprogrammene eller fra andre relevante kilder, og samtidig som de tar hensyn til relevante betraktninger om fiskeriforvaltning og økosystemer, herunder førevarprinsippet og potensielle skadevirkninger av fiske på økosystemene, vurdere blant annet om utbredelse, vandringsmønster og mengde av fisk i avtaleområdet vil kunne tåle et bærekraftig kommersielt fiske, og på det grunnlag avgjøre

- i) om det skal igangsettes forhandlinger for å opprette en eller flere nye regionale eller subregionale fiskeriforvaltningsorganisasjoner eller arrangementer for å forvalte fisket i avtaleområdet, og
- ii) om det, når forhandlinger er igangsatt i henhold til punkt i) og partene er blitt enige om mekanismer for å sikre bærekraftige fiskebestander, skal fastsettes flere eller andre midlertidige bevarings- og forvaltningstiltak for disse bestandene i avtaleområdet,
- d) fastsette bevarings- og forvaltningstiltak for forsøksfiske i avtaleområdet innen tre år etter at denne avtale er trådt i kraft. Partene kan til enhver tid endre disse tiltakene. Tiltakene skal blant annet ha bestemmelser om at
 - i) forsøksfiske ikke skal gå utover formålet med denne avtale,
 - ii) forsøksfisket skal ha begrenset varighet, virkeområde og omfang for i størst mulig grad å minske konsekvensene for fiskebestander og økosystemer, og skal foregå i samsvar med standardkrav fastsatt i datadelingsprotokollen som er vedtatt i henhold til artikkel 4 nr. 5,
 - iii) en part kan gi tillatelse til forsøksfiske kun på grunnlag av solide vitenskapelige forskningsdata og når det er forenlig med det felles programmet for vitenskapelig forskning og overvåking og partens egne forskningsprogrammer,
 - iv) en part kan gi tillatelse til forsøksfiske først etter at parten har underrettet de øvrige parter om sine planer for dette fisket og gitt dem anledning til å uttale seg om disse planene, og
 - v) en part i tilstrekkelig grad må overvåke ethvert forsøksfiske den gir tillatelse til,

ized and report the results of such fishing to the other Parties.

2. To promote implementation of this Agreement, including with respect to the Joint Program of Scientific Research and Monitoring and other activities undertaken pursuant to Article 4, the Parties may form committees or similar bodies in which representatives of Arctic communities, including Arctic indigenous peoples, may participate.

Article 6

Decision-Making

1. Decisions of the Parties on questions of procedure shall be taken by a majority of the Parties casting affirmative or negative votes.
2. Decisions of the Parties on questions of substance shall be taken by consensus. For the purpose of this Agreement, "consensus" means the absence of any formal objection made at the time the decision was taken.
3. A question shall be deemed to be of substance if any Party considers it to be of substance.

Article 7

Dispute Settlement

The provisions relating to the settlement of disputes set forth in Part VIII of the 1995 Agreement apply, *mutatis mutandis*, to any dispute between Parties relating to the interpretation or application of this Agreement, whether or not they are also Parties to the 1995 Agreement.

Article 8

Non-Parties

1. The Parties shall encourage non-parties to this Agreement to take measures that are consistent with the provisions of this Agreement.
2. The Parties shall take measures consistent with international law to deter the activities of vessels entitled to fly the flags of non-parties that undermine the effective implementation of this Agreement.

Article 9

Signature

1. This Agreement shall be open for signature at Ilulissat on 3 October 2018 by Canada, the People's Republic of China, the Kingdom of Denmark in respect of the Faroe Islands and

og rapportere resultatet av dette fisket til de øvrige parter.

2. For å fremme gjennomføringen av denne avtale, blant annet med hensyn til det felles programmet for vitenskapelig forskning og overvåking og annen virksomhet som iverksettes i henhold til artikkel 4, kan partene opprette komiteer eller tilsvarende organer der representanter for lokalsamfunnene i Arktis, herunder urfolk, kan delta.

Artikkel 6

Beslutningsprosesser

1. Partenes beslutninger i prosedyrespørsmål skal treffes med et flertall av de parter som avgir stemme for eller imot.
2. Partenes beslutninger i materielle spørsmål skal treffes ved konsensus. Med «konsensus» menes i denne avtale at det ikke ble reist formelle innvendinger mot forslaget da beslutningen ble truffet.
3. Et spørsmål anses for å være et materielt spørsmål dersom en part mener det har materiell betydning.

Artikkel 7

Tvisteløsning

Bestemmelsene om tvisteløsning fastsatt i del VIII i 1995-avtalen får tilsvarende anvendelse på enhver tvist mellom partene om tolkningen eller anvendelsen av denne avtale, uansett om de er part i 1995-avtalen eller ikke.

Artikkel 8

Stater som ikke er part

1. Partene skal oppfordre stater som ikke er part i denne avtale, til å treffe tiltak som er forenlige med bestemmelsene i denne avtale.
2. Partene skal treffe tiltak i samsvar med folkeretten for å forhindre at fartøyer som har rett til å føre flagget til stater som ikke er part, driver virksomhet som går utover en effektiv gjennomføring av denne avtale.

Artikkel 9

Undertegning

1. Denne avtale skal være åpen for undertegning i Ilulissat fra 3. oktober 2018 av Canada, Kongeriket Danmark på vegne av Færøyene og Grønland, Island, Japan, Folkerepublikken

Greenland, Iceland, Japan, the Republic of Korea, the Kingdom of Norway, the Russian Federation, the United States of America and the European Union and shall remain open for signature for 12 months following that date.

2. For signatories to this Agreement, this Agreement shall remain open for ratification, acceptance or approval at any time.

Article 10

Accession

1. For the States listed in Article 9, paragraph 1 that have not signed this Agreement, and for the European Union if it has not signed this Agreement, this Agreement shall remain open for accession at any time.
2. After the entry into force of this Agreement, the Parties may invite other States with a real interest to accede to this Agreement.

Article 11

Entry into Force

1. This Agreement shall enter into force 30 days after the date of receipt by the depositary of all instruments of ratification, acceptance, or approval of, or accession to, this Agreement by those States and the European Union listed in Article 9, paragraph 1.
2. After entry into force of this Agreement, it shall enter into force for each State invited to accede pursuant to Article 10, paragraph 2 that has deposited an instrument of accession 30 days after the date of deposit of that instrument.

Article 12

Withdrawal

A Party may withdraw from this Agreement at any time by sending written notification of its withdrawal to the depositary through diplomatic channels, specifying the effective date of its withdrawal, which shall be at least six months after the date of notification. Withdrawal from this Agreement shall not affect its application among the remaining Parties or the duty of the withdrawing Party to fulfill any obligation in this Agreement to which it otherwise would be subject under international law independently of this Agreement.

Kina, Republikken Korea, Kongeriket Norge, Den russiske føderasjon, De forente stater og Den europeiske union, og skal være åpen for undertegning i tolv måneder etter denne dato.

2. Denne avtale skal til enhver tid være åpen for ratifikasjon, godtakelse eller godkjenning for de parter som har undertegnet avtalen.

Artikkel 10

Tiltredelse

1. Denne avtale skal til enhver tid være åpen for tiltredelse for de stater som er oppført i artikkel 9 nr. 1, men som ikke har undertegnet avtalen, og for Den europeiske union dersom den ikke har undertegnet avtalen.
2. Etter at denne avtale er trådt i kraft, kan partene invitere andre stater som har en reell interesse, til å tiltre avtalen.

Artikkel 11

Ikrafttredelse

1. Denne avtale trer i kraft 30 dager etter at depositaren har mottatt alle ratifikasjons-, godtakelses-, godkjennings- eller tiltredelsesdokumenter for denne avtale fra Den europeiske union og de stater som er oppført i artikkel 9 nr. 1.
2. Etter at denne avtale er trådt i kraft, skal den tre i kraft for hver stat som er invitert til å tiltre avtalen i henhold til artikkel 10 nr. 2, og som har deponert et tiltredelsesdokument, 30 dager etter at dokumentet er deponert.

Artikkel 12

Oppsigelse

En part kan når som helst si opp denne avtale ved å gi depositaren skriftlig underretning gjennom diplomatiske kanaler og angi på hvilken dato oppsigelsen får virkning, som skal være minst seks måneder etter at underretning er gitt. En oppsigelse av denne avtale skal ikke berøre avtalens anvendelse blant de gjenværende parter eller den oppsigende parts plikt til å oppfylle enhver forpliktelse i denne avtale som parten etter folkeretten ellers måtte være bundet av, uavhengig av denne avtale.

*Article 13***Duration of this Agreement**

1. This Agreement shall remain in force for an initial period of 16 years following its entry into force.
2. Following the expiration of the initial period specified in paragraph 1 above, this Agreement shall remain in force for successive five-year extension period(s) unless any Party:
 - (a) presents a formal objection to an extension of this Agreement at the last meeting of the Parties that takes place prior to expiration of the initial period or any subsequent extension period; or
 - (b) sends a formal objection to an extension to the depositary in writing no later than six months prior to the expiration of the respective period.
3. The Parties shall provide for an effective transition between this Agreement and any potential new agreement establishing an additional regional or subregional fisheries management organization or arrangement for managing fishing in the Agreement Area so as to safeguard healthy marine ecosystems and ensure the conservation and sustainable use of fish stocks in the Agreement Area.

*Article 14***Relation to Other Agreements**

1. The Parties recognize that they are and will continue to be bound by their obligations under relevant provisions of international law, including those reflected in the Convention and the 1995 Agreement, and recognize the importance of continuing to cooperate in fulfilling those obligations even in the event that this Agreement expires or is terminated in the absence of any agreement establishing an additional regional or subregional fisheries management organization or arrangement for managing fishing in the Agreement Area.
2. Nothing in this Agreement shall prejudice the positions of any Party with respect to its rights and obligations under international agreements and its positions with respect to any question relating to the law of the sea, including with respect to any position relating to the exercise of rights and jurisdiction in the Arctic Ocean.

*Artikkel 13***Avtalens varighet**

1. Denne avtale skal forbli i kraft for en første periode på 16 år etter at den er trådt i kraft.
2. Etter utløpet av den første perioden angitt i nr. 1 skal denne avtale gjelde i nye femårsperioder med mindre en part
 - a) på det siste partsmøtet som finner sted før utløpet av den første perioden eller en senere forlengelsesperiode, fremlegger en formell innsigelse mot å forlenge avtalen, eller
 - b) skriftlig sender depositaren en formell innsigelse mot å forlenge avtalen senest seks måneder før den aktuelle perioden utløper.
3. Partene skal sørge for en effektiv overgang mellom denne avtale og en eventuell ny avtale om opprettelse av ytterligere en regional eller subregional fiskeriforvaltningsorganisasjon eller et regionalt eller subregionalt fiskeriforvaltningsarrangement for å forvalte fisket i avtaleområdet og derigjennom trygge sunne marine økosystemer og sikre bevaring og bærekraftig bruk av fiskebestandene i avtaleområdet.

*Artikkel 14***Forholdet til andre avtaler**

1. Partene erkjenner at de er og vil fortsette å være bundet av sine forpliktelser etter relevante bestemmelser i folkeretten, herunder bestemmelser nedfelt i konvensjonen og i 1995-avtalen, og erkjenner også betydningen av å videreføre samarbeidet for å oppfylle disse forpliktelsene også dersom denne avtale skulle utløpe eller opphøre uten at det foreligger en ny avtale om opprettelse av ytterligere en regional eller subregional fiskeriforvaltningsorganisasjon eller et regionalt eller subregionalt fiskeriforvaltningsarrangement for å forvalte fisket i avtaleområdet.
2. Ingen bestemmelse i denne avtale skal berøre en parts stilling med hensyn til dens rettigheter og forpliktelser etter internasjonale avtaler eller partens stilling i spørsmål knyttet til havretten, herunder stilling knyttet til utøvelse av rettigheter og jurisdiksjon i Polhavet.

3. Nothing in this Agreement shall prejudice the rights, jurisdiction and duties of any Party under relevant provisions of international law as reflected in the Convention or the 1995 Agreement, including the right to propose the commencement of negotiations on the establishment of one or more additional regional or subregional fisheries management organizations or arrangements for the Agreement Area.
 4. This Agreement shall not alter the rights and obligations of any Party that arise from other agreements compatible with this Agreement and that do not affect the enjoyment by other Parties of their rights or the performance of their obligations under this Agreement. This Agreement shall neither undermine nor conflict with the role and mandate of any existing international mechanism relating to fisheries management.
3. Ingen bestemmelse i denne avtale skal berøre en parts rettigheter, jurisdiksjon og forpliktelser etter relevante bestemmelser i folkeretten nedfelt i konvensjonen eller i 1995-avtalen, herunder retten til å foreslå at det igangsettes forhandlinger om opprettelse av en eller flere nye regionale eller subregionale fiskeriforvaltningsorganisasjoner eller arrangementer for avtaleområdet.
 4. Denne avtale endrer ikke en parts rettigheter og forpliktelser som følger av andre avtaler som er forenlige med denne avtale, og som ikke berører utøvelsen av andre parters rettigheter eller oppfyllelsen av deres forpliktelser etter denne avtale. Denne avtale skal ikke undergrave og heller ikke være i strid med rollen til og mandatet for eksisterende internasjonale mekanismer for fiskeriforvaltning.

*Article 15***Depositary**

1. The Government of Canada shall be the depositary for this Agreement.
2. Instruments of ratification, acceptance, approval or accession shall be deposited with the depositary.
3. The depositary shall inform all signatories and all Parties of the deposit of all instruments of ratification, acceptance, approval or accession and perform such other functions as are provided for in the 1969 *Vienna Convention on the Law of Treaties*.

DONE at Ilulissat on this 3rd day of October 2018, in a single original, in the Chinese, English, French and Russian languages, each text being equally authentic.

*Artikkel 15***Depositar**

1. Depositar for denne avtale skal være Canada.
2. Ratifikasjons, godtakelses-, godkjennings- eller tiltredelsesdokumenter skal deponeres hos depositaren.
3. Depositaren skal underrette alle parter som har undertegnet denne avtale, og alle øvrige parter om deponering av alle ratifikasjons, godtakelses-, godkjennings- eller tiltredelsesdokumenter, og skal utføre alle andre oppgaver som måtte være fastsatt i Wienkonvensjonen av 1969 om traktatretten.

Utferdiget i Ilulissat den 3. oktober 2018 på engelsk, fransk, kinesisk og russisk, med samme gyldighet for hver av tekstene.
